

Лекція 5. Документування судового розгляду та вирок суду

5.1. Документування судового розгляду: протокол судового засідання та технічна фіксація

5.2. Судові рішення у кримінальному провадженні: види та загальні вимоги

5.3. Вирок суду: структура, зміст та особливості складання

5.1. Документування судового розгляду: протокол судового засідання та технічна фіксація

Судовий розгляд кримінального провадження супроводжується обов'язковим документуванням усіх процесуальних дій, що відбуваються у залі суду. Таке документування забезпечує фіксацію перебігу судового засідання, створює можливість перевірки законності дій суду та інших учасників процесу, а також гарантує дотримання прав сторін. Основними формами документування є **журнал судового засідання та технічна фіксація судового процесу**.

Журнал судового засідання є письмовим процесуальним документом, у якому відображається перебіг судового розгляду. У ньому фіксуються дата і місце проведення засідання, склад суду, учасники процесу, а також усі процесуальні дії, що відбувалися під час розгляду справи. Журнал ведеться секретарем судового засідання і є офіційним джерелом інформації про те, що відбувалося у суді.

У журналі зазначається послідовність розгляду справи, зокрема відкриття судового засідання, встановлення особи обвинуваченого, роз'яснення прав, дослідження доказів, допит учасників процесу, судові дебати та інші процесуальні дії. Важливо, щоб викладення було послідовним і відображало реальний хід судового розгляду.

Особливе значення має фіксація заяв, клопотань та заперечень сторін. Наприклад, якщо захисник заявляє клопотання про визнання доказу недопустимим, це повинно бути відображено у протоколі разом із рішенням суду щодо такого клопотання. Відсутність таких відомостей може ускладнити подальше оскарження судового рішення.

У журналі також фіксуються пояснення обвинуваченого, показання свідків, висновки експертів та інші відомості, що мають значення для справи. При цьому важливо забезпечити точність передачі змісту виступів учасників процесу, щоб уникнути спотворення інформації.

**Журнал
судового засідання**

Дата та час засідання: 08.01.2025, 10:00

Печерський Районний суд м. Києва

У складі:

Суддя:
Секретар судового засідання:

**Справедливий А.А.
Вигаданий А.А.**

За участі сторін:

Обвинувачений:
Адвокат:
Прокурор:

**Мельник В.В.
Мудрий Г.Г.
Варга Д.Д.**

Дата та час засідання: 08.01.2025, 10:00

Розглянув у відкритому судовому засіданні.

Хід засідання:

Відкриття засідання.

Прокурор: оголосив обвинувальний акт;

Обставини справи:

Обвинувачений обвинувачується у крадіжці цінностей із магазину.

Адвокат: заперечив проти обвинувачень.

Підозрюваний: заперечив проти обвинувачень.

Допит свідка. Невідомий В.В. повідомив, про те як він, який бачив
Мельник В.В. на місці злочину

Прокурор: Прошу перенести справу на іншу дату для виклику додаткового
свідка Петренко В.В.

Судом: прийнято рішення про перенесення засідання для виклику свідка.

Закриття засідання: 13:00

Підписи: Секретар судового засідання: _____ Суддя: _____

Поряд із письмовим журналом обов'язковою є технічна фіксація судового засідання. Вона здійснюється за допомогою аудіо запису та відеозапису. Такий комплексний запис дозволяє більш точно відтворити перебіг судового розгляду та використовується як додаткове джерело інформації.

Технічна фіксація має важливе значення у випадках, коли виникають спори щодо змісту журналу. Наприклад, якщо одна зі сторін вважає, що її слова

були неправильно відображені у журналі, відеозапис дозволяє перевірити фактичний зміст виступу сторін кримінального провадження.

Після завершення судового засідання журнал оформлюється та підписується секретарем судового засідання. Учасники процесу мають право ознайомитися з журналом і подати зауваження щодо його змісту. Це є важливою гарантією правильності документування судового розгляду.

Наприклад, якщо обвинувачений або його захисник виявляють, що певні обставини не були відображені у журналі судового засідання, вони можуть подати письмові зауваження. Суд розглядає такі зауваження та приймає рішення щодо їх врахування.

Певною проблемою є технічні недоліки аудіо- та відеозапису, наприклад відсутність звуку або його низька якість. У таких випадках можуть виникати труднощі з відтворенням перебігу судового засідання, що впливає на реалізацію права на справедливий суд.

Документування судового розгляду виконує важливу функцію забезпечення відкритості та прозорості судового процесу. Воно дозволяє не лише фіксувати події, а й створює умови для контролю за дотриманням процесуальних норм та прав учасників кримінального провадження.

5.2. Судові рішення у кримінальному провадженні: види та загальні вимоги

Судові рішення є основною формою здійснення правосуддя у кримінальному провадженні, оскільки саме через них суд реалізує свої повноваження та вирішує питання, що виникають під час розгляду справи. Вони мають обов'язковий характер і підлягають виконанню всіма учасниками процесу. Судові рішення визначають права та обов'язки сторін, впливають на хід провадження та можуть мати значні правові наслідки для особи.

У кримінальному процесі виділяють кілька основних видів судових рішень. До них належать **вирок, ухвала та постанова суду**. Вирок є основним рішенням, яким суд вирішує питання про винуватість або невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення. Ухвали виносяться судом з питань, що виникають під час судового розгляду, наприклад щодо відкладення розгляду справи або задоволення клопотання. Постанови суду застосовуються у випадках, прямо передбачених законом, зокрема при перегляді судових рішень в апеляційному порядку.

Вирок суду має особливе значення, оскільки він є завершальним рішенням у кримінальному провадженні. Саме вирок встановлюється, чи доведена вина особи, а також визначається вид і розмір покарання або приймається рішення про виправдання. Усі інші судові рішення мають допоміжний характер і спрямовані на забезпечення правильного та повного розгляду справи.

Судові рішення повинні відповідати загальним вимогам, які забезпечують їх законність та обґрунтованість. Передусім рішення повинно бути законним, тобто прийнятим відповідно до норм матеріального та процесуального права. Порушення закону при ухваленні рішення може бути підставою для його скасування в апеляційному або касаційному порядку.

Обґрунтованість судового рішення означає, що воно повинно базуватися на досліджених у судовому засіданні доказах. Суд не може посилається на відомості, які не були предметом дослідження або не підтверджені належними доказами. Наприклад, якщо суд визнає особу винною, він повинен навести докази, які підтверджують цей висновок.

Вмотивованість судового рішення передбачає наявність пояснення, чому суд дійшов певного висновку. У рішенні повинно бути викладено аналіз доказів, зазначено, які з них прийняті судом, а які відхилені, і з яких причин. Відсутність належної мотивації може свідчити про поверхневий розгляд справи.

Судове рішення повинно бути викладене у письмовій формі та містити встановлену законом структуру. Зазвичай воно складається з вступної, мотивувальної та резолютивної частин. Така структура забезпечує логічність викладення та зрозумілість змісту документа.

У вступній частині зазначаються дані про суд, склад суду, учасників процесу, а також відомості про кримінальне провадження. Мотивувальна частина містить аналіз доказів і правову оцінку обставин справи. У резолютивній частині викладається безпосереднє рішення суду.

Особливу увагу слід приділяти чіткості формулювань у резолютивній частині. Саме ця частина визначає **юридичні наслідки рішення**, тому вона повинна бути викладена максимально точно. Наприклад, при ухваленні рішення про застосування запобіжного заходу необхідно чітко зазначити його вид та строк.

У практиці зустрічаються випадки, коли судові рішення містять суперечності між мотивувальною та резолютивною частинами. Наприклад, у

мотивувальній частині суд може зазначити одні обставини, а у резолютивній — прийняти рішення, яке їм не відповідає. Такі недоліки можуть бути підставою для скасування рішення.

Ще однією проблемою є використання складних і незрозумілих формулювань, що ускладнює сприйняття документа. Судове рішення повинно бути зрозумілим не лише для юристів, а й для учасників процесу, які не мають спеціальної юридичної освіти.

Судові рішення можуть бути оскаржені у встановленому законом порядку. Це є важливою гарантією захисту прав учасників процесу. Можливість перевірки рішення вищими судовими інстанціями сприяє підвищенню якості правосуддя та забезпечує дотримання принципу законності.

Таким чином, судові рішення у кримінальному провадженні є ключовим елементом здійснення правосуддя. Вони повинні відповідати вимогам законності, обґрунтованості та вмотивованості, мати чітку структуру та бути зрозумілими для всіх учасників процесу.

5.3. Вирок суду: структура, зміст та особливості складання

Вирок суду є основним та завершальним судовим рішенням у кримінальному провадженні, яким суд вирішує питання про винуватість або невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення. Саме вирок визначає правові наслідки для обвинуваченого та підсумовує результати судового розгляду. Його значення полягає у встановленні істини у справі та реалізації принципу справедливості.

Вирок постановляється іменем України та має обов'язкову письмову форму. Він повинен відповідати вимогам законності, обґрунтованості та вмотивованості. Суд не може ґрунтувати вирок на припущеннях або недосліджених доказах. Кожен висновок має спиратися на докази, які були безпосередньо досліджені у судовому засіданні.

Структурно вирок складається з кількох частин, що забезпечує логічність і послідовність викладення. До них належать вступна, описова, мотивувальна та резолютивна частини. Кожна з цих частин виконує окрему функцію та має встановлений зміст.

У вступній частині зазначаються дата і місце ухвалення вироку, найменування суду, склад суду, учасники кримінального провадження, а також

дані про обвинуваченого. Це дозволяє ідентифікувати судові рішення та визначити його належність до конкретного провадження.

Описова частина містить формулювання обвинувачення, яке було пред'явлено особі, а також короткий виклад обставин справи. У ній зазначається, у чому саме обвинувачується особа, які дії їй інкримінуються та які наслідки настали. Важливо, щоб формулювання було точним і відповідало матеріалам справи.

Мотивувальна частина є ключовою, оскільки саме в ній суд викладає свої висновки щодо доведеності вини або невинуватості особи. У цій частині аналізуються докази, оцінюється їх достовірність, допустимість і достатність. Суд також зазначає, чому одні докази приймаються, а інші відхиляються. Наприклад, якщо один зі свідків дає показання, які суперечать іншим доказам, суд повинен пояснити, чому ці показання **не беруться судом до уваги**. Відсутність такого пояснення може свідчити про **неповноту судового розгляду**.

Резолютивна частина містить остаточне рішення суду. У ній зазначається, чи визнається особа винною, яка правова кваліфікація її дій, яке покарання призначається або чи підлягає особа виправданню. Також можуть бути вирішені питання щодо цивільного позову, речових доказів та процесуальних витрат.

Особливістю вироку є те, що його формулювання повинні бути чіткими та однозначними. Будь-яка невизначеність у резолютивній частині може ускладнити виконання вироку або призвести до різного його тлумачення.

Важливим етапом є **проголошення вироку в судовому засіданні**. Суд оголошує резолютивну частину вироку, а також роз'яснює порядок і строки його оскарження. Це забезпечує реалізацію права сторін на апеляційне оскарження.

Розглянемо із вами приклад реального вироку суду щодо особи у кримінальному провадженні. Наведений вирок є обвинувальним та стосується вчинення кількох епізодів крадіжок, у тому числі замаху на крадіжку. У вступній частині зазначено суд, склад суду, учасників процесу та дані про обвинувачену, включаючи відомості про попередні судимості, що має значення для призначення покарання.

В описовій частині детально викладено фактичні обставини кожного епізоду: час, місце, спосіб вчинення діяння, предмет посягання та поведінку

особи. Простежується повторюваність дій та корисливий мотив, що впливає на кваліфікацію.

13.09.20

Провадження №

СУН

В И Р О К
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

13 вересня 20 року районний суд міста Запоріжжя

у складі: головуючого судді
з участю секретаря
прокурора
обвинуваченої
захисника

розглянувши у відкритому судовому засіданні кримінальне провадження у відношенні народження, уродженки міста Запоріжжя, громадянки України, освіта професійно технічна, не працювала зареєстрованої за адресою: м. Запоріжжя, вул. , проживаючої за адресою: м. Запоріжжя, , раніше судимої:

05.02.20 року Ленінським районним судом міста Запоріжжя за ч.1 ст. 309, ст. 75 КК України до 1 року обмеження волі з іспитовим строком 1 рік;

09.02.20 року Хортицьким районним судом м. Запоріжжя за ч.1 ст. 185, ч.2 ст. 15 ч.2 ст. 185, ч.2 ст. 185, ч. 2 ст. 190, ст. 70, ст. 75 КК України до 3 років позбавлення волі з іспитовим строком 2 роки;

28.07.20 року Хортицьким районним судом м. Запоріжжя за ч.2 ст. 185, ст. 71, ст. 72 КК України до 3 років 1 місяця позбавлення волі.

перебуває під вартою з 15.07.20 року,

у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст. 15, ч.2 ст. 185, ч.2 ст. 185 КК України,

в с т а н о в и в :

05.07.20 року, о 11-30 годин, , знаходячись в приміщенні магазину «СВА-112», розташованого за адресою: м. Запоріжжя, вул. , шляхом вільного доступу, діючи умисно, повторно, з корисливих мотивів, таємно викрала з полиці магазину майно, що належить ТОВ «РУШ», а саме парфумовану чоловічу воду «Версаче О Фреш», об'ємом 30 мл., вартістю 832,50 гривень, без урахування НДС. Після чого пройшовши касову зону, не розрахувавшись за вказаний товар, намагалась покинути приміщення магазину, однак не довела злочин до кінця, з причин, які не залежали від її волі, оскільки була затримана працівниками магазину.

07.07.20 року, о 15-30 годин, , знаходячись в приміщенні магазину «СВА-121», розташованого за адресою: м. Запоріжжя, пр. , діючи умисно, повторно, з корисливих мотивів, таємно викрала жіночу туалетну воду «Версаче Кристал Брайт», об'ємом 30 мл., в кількості 1 шт., вартістю 1519,20 гривень, без урахування НДС, поклавши парфуми до своєї сумки. Після чого пройшовши касову зону магазину, не розрахувавшись, покинула приміщення магазину, розпорядившись викраденим майном на власний розсуд.

10.07.20 року, о 10-30 годин, , знаходячись в приміщенні магазину «СВА-105», розташованого за адресою: м. Запоріжжя, , шляхом вільного доступу, діючи умисно, повторно, з корисливих мотивів, таємно викрала з полиці магазину

Мотивувальна частина містить оцінку доказів та позицію обвинуваченої, яка визнала вину. Суд також враховує відсутність спору щодо фактичних

обставин і застосовує спрощений порядок дослідження доказів. Окремо зазначені обставини, що пом'якшують покарання, та відсутність обтяжуючих.

парфумовану жіночу воду «Lanvin Eclat Deprege», об'ємом 50 мл., вартістю 1439,20 гривень, без урахування НДС. Після чого пройшовши касову зону, не розрахувавшись, намагалась покинути приміщення магазину, однак не довела злочин до кінця, з причин, які не залежали від її волі, оскільки була затримана працівниками магазину.

Представник потерпілого надав суду заяву про розгляд справи за його відсутності, просить покарати на розсуд суду.

Учасники розгляду справи не заперечували проти розгляду за відсутності представника потерпілого.

Виходячи з позиції обвинуваченої, та інших учасників, суд вважає, що можливо за відсутності представника потерпілого з'ясувати обставини за кримінальним провадженням.

Допитана в судовому засіданні обвинувачена [REDACTED] свою вину у вчиненні кримінальних правопорушень повністю визнала, пояснила що 05.07.20 [REDACTED] року, до обіду, вона зайшла до магазину «ЄВА» по вул. [REDACTED], взяла чоловічі духи «Версаче», поклала до сумки і хотіла вийти не розрахувавшись за товар, однак була зупинена працівниками магазину, так як спрацювала сигналізація. 07.07.20 [REDACTED] року, після обіду, зайшла до магазину «ЄВА» по вул. [REDACTED], де взяла жіночі духи «Версаче» і не розрахувавшись за товар вийшла із магазину, та була зупинена співробітниками магазину. 10.07.20 [REDACTED] року, до обіду вона зайшла до магазину «ЄВА» по вул. [REDACTED], взяла духи «Еклат», поклала до сумки, намагалась вийти не розрахувавшись за товар, та була зупинена працівниками магазину, так як спрацювала сигналізація, викликали поліцію. У скоєному розкаюється.

На підставі ч.3 ст.349 КПК України, за згодою учасників процесу, судом визнано недоцільним дослідження доказів, стосовно тих фактичних обставин провадження, які ніким з учасників процесу не оспорюються. При цьому судом з'ясовано, що обвинувачена, та інші учасники, правильно розуміють зміст цих обставин, сумніву у добровільності та істинності їх позицій немає, судом роз'яснено про позбавлення права на оскарження цих обставин в апеляційному порядку.

При встановлених обставинах, оцінивши надані суду докази, суд вважає, що винуватість обвинуваченої у вчиненні кримінальних правопорушень в судовому засіданні доведена, і досліджених доказів достатньо для визнання її винуватою.

Дії [REDACTED] суд кваліфікує: за епізодами від 05.07.20 [REDACTED] року, 10.07.20 [REDACTED] року за ч.2 ст.15, ч.2 ст.185 КК України, як закінчений замах на таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинена повторно; за епізодом від 07.07.20 [REDACTED] року за ч. 2 ст. 185 КК України, як таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинена повторно.

Відповідно до ст. 66 КК України обставинами, що пом'якшують покарання обвинуваченої [REDACTED] є щире каяття, відсутність тяжких наслідків.

Відповідно до ст. 67 КК України обставин, що обтяжують покарання [REDACTED] судом не встановлено.

Призначаючи покарання [REDACTED] суд враховує ступінь тяжкості вчинених злочинів, їх кількість, обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання, особу винуватої, яка неодноразово засуджена за корисливі злочини, офіційно не працевлаштована, має постійне місце проживання, на обліку у лікарів нарколога та психіатра не перебуває, неповнолітніх дітей не має. Суд також враховує позицію представника потерпілого, який у письмовій заяві не наполягав на суворому покаранні.

На підставі викладеного, суд погоджується з позицією прокурора, і вважає, що виправлення [REDACTED] можливе тільки в умовах ізоляції від суспільства.

Питання про речові докази суд вирішує у відповідності до вимог ст.100 КПК України.

Цивільні позови по справі не заявлялися.

Керуючись ст. 370, 371, 374 КПК України, суд, -

УХВАЛИВ :

Визнати винуватою [REDACTED] року народження у вчиненні злочинів, передбачених ч.2 ст. 185, ч.2 ст. 15, ч.2 ст. 185 КК України, та призначити покарання:

за ч.2 ст. 185 КК України у вигляді 3 років 2 місяців позбавлення волі;

за ч.2 ст. 15 ч.2 ст. 185 КК України 2 років позбавлення волі

районний суд
м.Запоріжжя

У резолютивній частині сформульовано рішення про визнання винуватості, правову кваліфікацію дій за відповідними статтями КК України та

призначення покарання за сукупністю злочинів. Також вирішено питання щодо запобіжного заходу, речових доказів та порядку оскарження вироку.

На підставі ст. 70 ч. 1 КК України, за сукупністю злочинів, шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворим, призначити покарання у вигляді 3 років 2 місяців позбавлення волі.

На підставі ст. 70 ч.4 КК України, за сукупністю злочинів, шляхом поглинання менш суворого покарання, призначеного вироком [redacted] районного суду м. Запоріжжя від 28.07.20 [redacted] року, більш суворим, остаточно призначити [redacted] покарання у вигляді 3(трьох) років 2 (двох)місяців позбавлення волі.

Запобіжний захід [redacted] у вигляді тримання під вартою, до набрання вироком законної сили, залишити без змін.

Строк відбування покарання [redacted] рахувати з 15.07. [redacted] року.

Речовий доказ: флакон туалетної чоловічої води «Версаче О Фреш», об'ємом 30 мл., який знаходиться на зберіганні у керуючої магазином «Єва-112» [redacted] (постанова від 05.07.20 [redacted] року, розписка) - повернути ТОВ «РУШ».

Речовий доказ: флакон туалетної жіночої води «Версаче Крістал Брайт», об'ємом 30 мл., який знаходиться на зберіганні у керуючої магазином «Єва-121» [redacted] (постанова від 07.07.20 [redacted] року, розписка) - повернути ТОВ «РУШ».

Речовий доказ: флакон парфумованої води «Lanvin Eclat Deprege», об'ємом 50 мл., який знаходиться на зберіганні у адміністратора магазину «Єва-105» [redacted] (постанова від 10.07.20 [redacted] року, розписка) - повернути ТОВ «РУШ».

Вирок може бути оскаржений до Запорізького апеляційного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Суддя
Копія
Суддя

Вирок має послідовну структуру, логічний виклад і містить усі необхідні елементи, передбачені кримінальним процесуальним законодавством. Отже, вирок суду має значний вплив на подальше життя особи, оскільки визначає її правовий статус і може передбачати застосування покарання. Тому вимоги до його складання є особливо високими, а кожен елемент документа повинен відповідати нормам закону та принципам справедливості.